

20091573376

ДИРЕКЦИЈА ЗА РАДИЈАЦИОНА СИГУРНОСТ

Врз основа на член 26-д, став 1, точка 5 од Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 48/02 и 135/07), директорот на Дирекцијата за радијациона сигурност, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА СОДРЖИНАТА НА ПРОГРАМАТА ЗА РАДИЈАЦИОНА ЗАШТИТА, ПЛАНОТ ЗА РАДИЈАЦИОНИ ВОНРЕДНИ НАСТАНИ И ПРОГРАМАТА ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТ И КОНТРОЛА НА СИГУРНОСТ

Член 1

Со овој правилник се пропишува содржината на програмата за радијациона заштита, планот за радијациони вонредни настани и програмата за обезбедување на квалитет и контрола на сигурност.

Член 2

Одредбите од овој правилник не се применуваат за увоз и извоз на извори на јонизирачко зрачење.

Член 3

Содржината на програмата за радијациона заштита зависи од видот на изворот на јонизирачко зрачење и дејноста со истиот.

Програмата за радијациона заштита за вршење на дејност со извори на јонизирачко зрачење содржи:

- интерни работни процедури и надзор;
- план за индивидуален мониторинг, согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност;
- план за мониторинг на работна средина и класификација на зони (контролирана и надгледувана зона) и
- план за медицинска изложеност, каде што е соодветно.

Програмата за радијациона заштита во зависност од дејноста што се врши треба да содржи и дополнителни делови, каде е соодветно и тоа за:

- превоз на радиоактивни извори - постапки при вршење на превоз и план за вонредни настани при превоз, согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност;
- трансфер и преземање на радиоактивни извори - постапки при вршење на трансфер и преземање, согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност;
- план за испуштање на радиоактивни супстанции во животната средина, согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност и
- план за управување со радиоактивен отпад и/или искористени (извор вон употреба) извори на јонизирачко зрачење.

Член 4

Интерните работни процедури и надзорот од член 3 став 2 алинеја 1 од овој правилник содржат:

- внатрешна организација и уредување: опис на системот на организација и управување, доделување на одговорности и јасно разграничување на овластувања на лицата вклучени во дејноста со изворите на јонизирачко зрачење, а кои се однесуваат на заштитата од јонизирачко зрачење, радијационата сигурност и безбедност;
- должности и одговорности на лицето одговорно за радијациона заштита: овластување да прекине небезбедни операции, обука на персоналот, водење евиденција, чување на записи и друго;
- план и постапки за заштита на работниците-жени во случај на бременост: известување, прифаќање на работните услови за да се заштити фетусот/ембрионот и инструкциите кои се обезбедуваат за нив;
- опис на процедурите и постапките при вршењето на дејност со извори на јонизирачко зрачење;
- опис на програмата за оптимизација на работна изложеност и за изложеност на населението, согласно принципот на оптимизација (АЛАРА принцип) со проценка на природата и големината на радијациониот ризик;
- процедури за влез во контролираната зона;
- следење на здравствената состојба на работниците;
- начин на информирање на вработените за прашања во врска со заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност, како и за ризиците по здравјето и
- начин на информирање на пациентите во врска со медицинската изложеност и информирање за акцидентна медицинска изложеност.

Член 5

Планот за индивидуален мониторинг од член 3 став 2 алинеја 2 од овој правилник содржи:

- начин и постапка на определување на работно изложени лица и нивна класификација;
- обезбедување на индивидуален мониторинг на работно изложените лица со приложен документ од овластен стручен технички сервис;
- водење на евиденција, согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност;
- начин и постапката за информирање на работно изложените лица за резултатите од индивидуалниот мониторинг;
- постапка при надминување на нивоата за истрага, согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност и
- листа на лични заштитни средства за работниците (оловни ракавици, престилки, штитници).

Член 6

Планот за мониторинг на работна средина и класификација на зони од член 3 став 2 алинеја 3 од овој правилник содржи:

- начин и фреквенција на вршење мониторинг на работната средина;
- план со јасно назначени точки каде се врши мониторингот;
- величини кои се мерат;
- референтните вредности и мерките кои се превземаат во случаи на надминување на референтните вредности;

- дозиметриска опрема и програма за калибрација на истата со доставени сертификати за калибрација од овластен стручен технички сервис, во зависност од дејноста со изворите на јонизирачко зрачење;
- процедура за класификација на зони (контролирана зона, надгледувана зона и зона на население) и начин на обележување на истите;
- средства за обележување на работниот простор при работа на терен и опис на постапката за обележување на истиот и
- процедура за известување на лица кои не се опфатени во работниот процес и поединци од населението, со посебен акцент при работа на терен.

Член 7

- Планот за медицинска изложеност од член 3 став 2 алинеја 4 од овој правилник содржи:
- оправданост на изложеноста на јонизирачко зрачење при медицинскиот третман односно дијагностичката или терапевтската постапка, лица кои вршат проценка на оправданост за медицинска изложеност како и лица кои ја спроведуваат постапката;
 - протокол за снимање на пациенти;
 - информации кои се обезбедуваат на пациентите, лицата кои помагаат на пациентите, бремени жени и/или лица кои доброволно се изложуваат на јонизирачко зрачење поради научни медицински и биомедицински истражувања;
 - информации и/или инструкции кои се обезбедуваат на пациенти подложени на третман со отворени радиоактивни извори и начинот на кој им се доставуваат;
 - постапки во случај на медицинска изложеност заради медицинско или биомедицинско истражување, каде што е соодветно;
 - оптимизација на медицинската изложеност (користење на дијагностички референтни нивоа, планирање на третманот, селектирање на нова опрема, и др.) и
 - постапки во случај на изложеност на лица како дел од медицински постапки пропишани со општи прописи.

Член 8

- Планот за радијациони вонредни настани содржи:
- опис и препознавање на можните радијациони вонредни настани и радијациони несреќи и постапките во случај на радијациониот вонреден настан и/или радијационите несреќи, согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност;
 - план и процедури за постапување во случај на радијационен вонреден настан (потенцијални оштетувања на изворот, нефункционирање на безбедносниот систем, губење на изворот и заштитата на изворот, саботажа, кражба, поголеми несреќни изложувања на лица, како и помалку веројатните настани кои може да се случат, како на пример контаминација, пожари, поплави, експлозии во коишто се вклучени радиоактивни извори итн.), лица одговорни за нивно спроведување и ажурирање, нивна соодветна обука и спроведување на практични вежби на одреден временски интервал;
 - точни сигурносни постапки, заштитната опрема и заштитните мерки кои се превземаат пред спроведување на плановите/процедурите и опремата која ќе се користи;
 - начин на комуникација во случај на радијационен вонреден настан;
 - итни постапки кои се превземаат во случај на радијационен вонреден настан;
 - процедура за истрага во случај на радијационен вонреден настан;
 - истрага во случај на акцидентни медицински изложувања;
 - листа на телефони на лица кои вршат известување за вонредниот настан;
 - лице кое врши проценка на ризик и последици од радијациониот вонреден настан;
 - листа на други институции вклучени во справувањето со состојбата;
 - начин на известување на Дирекцијата за радијациона сигурност и
 - листа на лица кои се запознаени со планот на радијациони вонредни настани и на кои истата им е достапна.

Член 9

Програмата за обезбедување на квалитет и контрола на сигурност содржи:

- опис на програмата за периодичен преглед и ажурирање на програмата за радијациона заштита и работните процедури;
- програма за обука на персоналот вклучен во дејноста со изворите на јонизирачко зрачење и одговорното лице за радијациона заштита;
- опис на програмата за обука која гарантира дека целиот персонал е соодветно обучен за точни оперативни процедури;
- програма за контрола на квалитет на опремата, согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност, со доставен извештај за контрола на квалитет;
- евиденција за персоналната изложеност: моментална евиденција и претходна работна историја;
- евиденција за извештаи од извршена проценка на радијациона изложеност;
- евиденција за сертификати за калибрација на мерила;
- евиденција за преглед и ревизија на програмата за радијациона заштита;
- евиденција за извештаи за радијациони вонредни настани;
- евиденција за извештаи за одржување и сервисирање на опремата;
- евиденција за измени кои ќе влијаат на радијационата сигурност и заштита од јонизирачко зрачење;
- евиденција за извештаи за обезбедени обуки на персоналот;
- евиденција за надгледувањето на здравјето на работно изложените лица;
- евиденција за информации за трансфер на извори на јонизирачко зрачење;
- евиденција на проценетата доза на пациенти при медицинска изложеност;
- евиденција на параметрите за снимање на пациенти и
- евиденција на дневните, неделни, месечни и годишни проверки над опремата и процедурите кои операторот ги превзема пред и после завршување на употребата на изворот.

Член 10

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 03-1816/2
23 декември 2009 година
Скопје

Директор,
д-р Румен Стаменов, с.р.